

ממצאי מעקב

תקופות שומה מיוחדות

דו"ח שנתי 25, עמ' 187

פקיד השומה הוסמך להרשות לנישום לחשב את הכנסותיו לענין מס הכנסה על יסוד ההכנסה של שנה, המסתיימת ביום אחר של שנת המס אם נוכח, שהנישום רגיל לסכם את חשבונות עיסקו באותו תאריך.

לא נקבעו נהלים לטיפול בדו"חות של נישומים, שאושרו להם תקופות שומה מיוחדות בתאריכים מוקדמים מהרגילים. כיוון שכך, הופעלו לגביהם, בעזרת מחשב, במועדים הרגילים, נהלים החלים על כלל ציבור הנישומים.

במאי 1975 וביוולי 1976 העבירה נציבות מס הכנסה ומס רכוש לכל משרד שומה רשימה, שהוכנה באמצעות מחשב, של חברות שתקיהן נמצאים באותו משרד ושאושרו להן תקופות שומה מיוחדות. הרשימה הועברה לשם הקדמת המעקב הידני על הגשת הדו"חות של החברות שצוינו בה לשנות המס 1974 ו-1975. לא נקבע נוהל מיוחד לעצמאיים, שאושרה להם תקופת שומה מיוחדת; שהם בדרך כלל חקלאים, שניתנו להם ארכות קולקטיביות.

תכנות המחשב לחישובי המס לשנת מס חדשה, נעשה רק אחרי תומה; נוצר מצב, שנישומים לפי תקופת שומה מיוחדת, שהגישו את הדו"חות שלהם לפני מועד זה, לא ניתן לערוך שומה זמנית ולדרוש מהם את המס המגיע על פי הדו"ח אלא בפיגור של כמה חודשים. לא חל שינוי בתחום זה.

פקידי השומה שלחו תזכורות לנישומים שלא המציאו דו"ח על הכנסתם במועד הרגיל ולא אושרה להם דחייה. פקידי השומה לא הקדימו במשלוח תזכורות להגשת דו"ח לנישומים, שהמועד להגשת דו"חותיהם היה מוקדם יותר.

משלוח התזכורות להגשת דו"חות לחברות, הנישומות לפי תקופות שומה מיוחדות, הוקדם: התזכורות לגבי שנת המס 1974 בשלחו ביוני 1975 — שלושה חודשים לפני מועד המשלוח של התזכורות לחברות הנישומות לפי תקופת השומה הרגילה — ולגבי שנת המס 1975 — ביולי 1976. מועד המשלוח לא הותאם לתאריכי מאזן מוקדמים יותר של חלק מהחברות.

קנס עקב פיגור בהגשת דו"ח מוטל בעזרת המחשב במועדים הנקבעים כל שנה על ידי הנציבות. לא נקבע הסדר להטלת קנס במועדים מוקדמים יותר לנישומים, שהותרו להם תקופות שומה מיוחדות.

מועדי הטלת הקנס על חברות הנישומות, לפי תקופות שומה מיוחדות, הוקדמו לגבי שנת המס 1974, ב-3 חודשים לעומת חברות בעלות תקופת שומה רגילה; תיקון זה עדיין לא הסדיר את מועד הטלת הקנס לגבי חברות שתאריכי מאזניהן קודמים ל-31 בדצמבר. לגבי שנת המס 1975 לא בוצעה הטלת קנסות מוקדמת, כיוון שעקב הרפורמה היה עיכוב בהכנת טפסי הדו"ח החדשים. בשתי השנים נעשה חישוב הקנסות, באמצעות מחשב, בהתאם למועד החוקי בו הייתה כל חברה חייבת להגיש את הדו"ח, אך הקנס לא הוטל במקרים שבהם הגישה החברה את הדו"ח באיחור, לפני המועד שבו חושב הקנס.